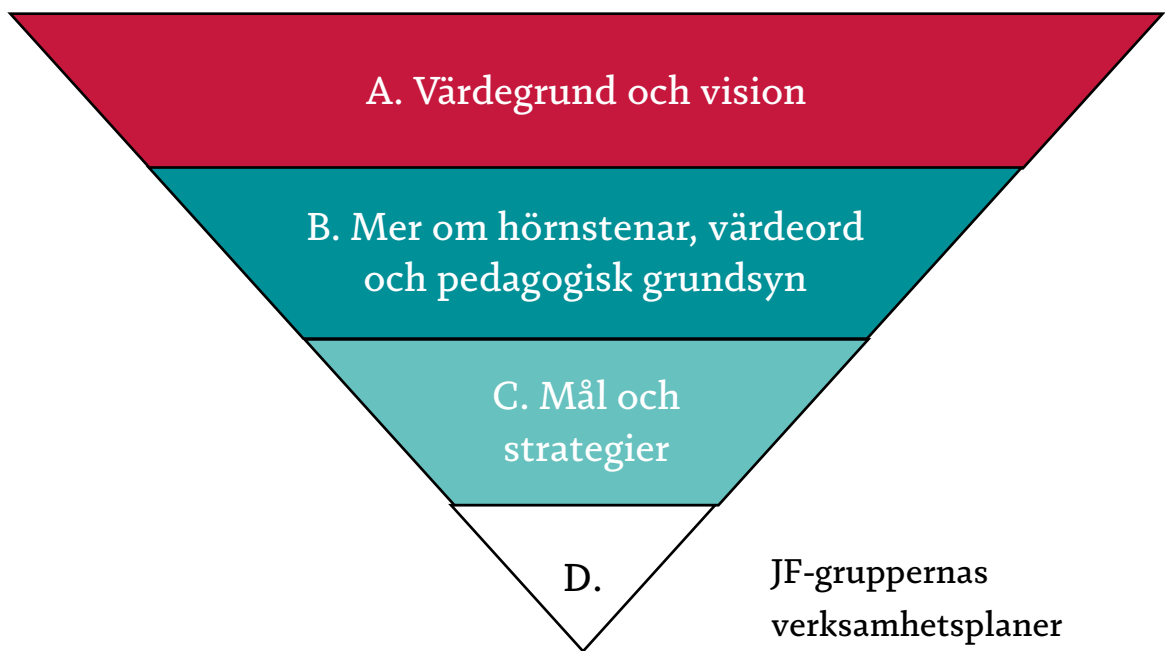

Mål- och visionsdokument för Jakobsbergs folkhögskola (JF)

Den långa versionen:

Den korta versionen:

Jakobsbergs folkhögskola använder sig av den kollektiva dialogen som medel för att skapa meningsfull bildning och för att utveckla samhällsdemokratin i riktning mot solidaritet och hållbarhet.

A. Vision, värdegrund, fokus och övergripande mål

1. Varför Jakobsbergs folkhögskola finns - syfte

JF finns för att erbjuda samhällsförbättrande kurser och möten.

2. Vad Jakobsbergs folkhögskola står för - värdegrund

JF värdegrund är förankrad i rörelsefolkhögskolornas idégrund

(www.sverigesfolkhogskolor.se)

3. Vad Jakobsbergs folkhögskola vill - vision

JF arbetar för ett framtida samhälle där bildade och välmående medborgare värnar ett klimatvänligt, solidariskt och mångfaldigt kollektiv.

4. Vad Jakobsbergs folkhögskola fokuserar – hörnstenar, värdeord och pedagogisk grundsyn

(se sida 3. för en utförligare beskrivning av JF: s fokus)

JF bygger sin verksamhet på fyra hörnstenar:

- Mötesplats (Jakobsbergs gård)
- Demokrati (makro- och mikroperspektivet)
- Hållbarhet (för klimat och människa)
- Kultur (de estetiska uttrycksformerna)

JF använder sig av tre värdeord som genomsyrar hela verksamheten:

- Engagemang
- Solidaritet
- Lösningfokus

Vår pedagogiska grundsyn bygger på undervisningens muntliga relation i den kollektiva bildningsresan som erbjuds på folkhögskolan.

5. Vilket övergripande mål vill Jakobsbergs folkhögskola uppnå

Deltagare och personal upplever tiden på JF som avgörande. De ska se tillbaka på tiden på JF som livets bästa utbildnings-, mötes- eller arbetsplats.

B. Mer om Jakobsbergs folkhögskolas fokus

Så hänger JF: s hörnstenar ihop

Mötesplatsen - Jakobsbergs gård är vår fasta punkt. Platsen är beständig och bjuder in till engagemang och lärande som skapar mening. JF:s historia har ett kulturarv att bevara och utveckla.

JF:s park är en traditionsbärare för folkhögskolans historia och en resurs för lärande och klimatfrämjande verksamhet. Parken, lokalerna och föreningen är också öppna för engagerade personer och organisationer som delar vår vilja att förbättra det svenska samhället och hela jordklotet. Vi välkomnar endast åsikter, visioner och engagerad kritik som bottnar i en inkluderande och demokratisk världsbild.

JF har ett fokus på ekologisk, samhällelig och mänsklig *hållbarhet* på alla verksamhetsnivåer. De globala målen i Agenda 2030 ska vara välkända för och användas av skolans personal. Klimatförändringarna är särskilt alarmerande för vår tid och vi har goda förutsättningar att bidra utifrån vår ideologi, plats och kursutbud. Vi vill erbjuda alternativ till konkurrens- och prestationssamhället för bidra till en mänskligare värld.

Jakobsbergs folkhögskola arbetar med att *stärka samhällsdemokratin* genom att öka kunskapen om representativ demokrati och olika modeller för praktisk demokrati.

JF tror på den nyfikna dialogen mellan olikheter. I klassrummet och på skolan är vår särart personalens fysiska dialog med en eller flera deltagare och att ta professionellt ansvar för det som kommer ur den relationen. Personalens relation med deltagarna är till sin natur skapande. Därför utvecklar sig vår personal kontinuerligt inom de estetiska uttrycksformerna. JF understryker kulturens betydelse för att utveckla dialogen mellan människor. Kulturen utvecklar i förlängningen dialogen i en demokrati. Att läsa böcker, ta del av teaterföreställningar och film och uppleva konst vidgar världen och lär människor att förstå sin plats i världen och studera maktförhållanden.

Demokratins kärna är den enskilde medborgarens solidaritet med den andre. JF anser att det mångkulturella samhället är bra. Kunskap om de mänskliga rättigheterna och de samhällseliga friheterna, såsom yttrandefriheten, är viktiga. Viktig är även den etiska diskussionen om ansvar för individens egna handlingar och roll i en grupp.

Aktivt medborgarskap i en god och solidarisk demokrati kan bara skapas genom medkänsla och tillit. Tillit till livet, samhället, sina ideal, sig själv och andra kan skapas om människor mår bra och är vid god hälsa. God hälsa är fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Jakobsbergs folkhögskola menar att demokratifokus och folkhälsoperspektivet är oskiljaktiga.

Förutom *kulturens* kollektiva betydelse för förståelsen människor emellan, är kulturens roll på folkhögskolan central i det svenska kulturlivets ekosystem. Som sådant har kulturen ett egenvärde på JF, men kulturen bidrar också för

att ge den enskilde nycklar till reflektion för att navigera i sökande efter mening. JF sätter igång och stöttar deltagarnas bildningsresor, som oftast betyder deltagande i kulturlivet.

JF värnar den fria kulturen och vill motverka att den definieras eller styrs av partipolitiska eller kommersiella krafter. JF strävar efter mångfald både bland deltagare och uttryck. Handens och kroppens kunskap är viktig. Att pröva, och att ibland få misslyckas, är avgörande för kunskapsutveckling. I alla fyra hörnstenarna är det viktigt att fokusera praktiska lösningar. Utan dem tappar vår verksamhet i kraft.

JF:s 3 värdeord: engagemang, solidaritet och lösningsfokus

Våra värdeord utgör vår inriktning och strävan att utveckla organisationen och vår verksamhet. Värdeorden genomsyrar hur vi agerar internt och externt. De ska vara grunden för hur vi till exempel jobbar med verksamhetsplanering, rekrytering, våra kurser och delningar i sociala medier. De ska guida oss i våra samarbeten, hur vi håller möten och i våra val av framtida satsningar. Vi använder värdeorden som en checklista för att stämna av det vi gör.

Lösningsfokus uppmuntrar till engagemang och handlingskraft. Engagemang skapar mening för den enskilde. Solidaritet uppnås via medkänsla med och tillit till den andre.

Pedagogisk grundsyn - i och utanför klassrummet

Att förbättra världen kräver kunskap om hur världen ser ut. Detta är en del av bildningsbegreppet, som består av många delar:

Deltagarna och jämlikheten

JF:s studenter kallas deltagare. I begreppet deltagare ligger en förväntan på aktivitet och närvaro. Motsatsen till deltagare är kund, som blir serverad. På JF serverar personalen inte sina deltagare. På JF hjälps alla åt: "Alla tillsammans - det finns inget annat sätt!" har sedan 70-talet varit en slogan som använts på JF. Den innebär att alla i miniatyr-samhället JF vinner på att samarbeta. Med dagens klimatsituation är det mer tydligt än någonsin att det också gäller i samhället utanför JF.

JF förnekar därmed inte att personal och deltagare har olika roller, kompetenser och maktpositioner. Vi tar ansvar för att följa de beskrivningar som ges åt föreningsmedlem, styrelseledamot, rektor, pedagog, servicepersonal och kursdeltagare. Personalen tar ansvar för sin egen position och identitet i relation till deltagarna, men är beredd att göra förändringar för att sträva mot jämlikhet. Även i undervisningen är ambitionen att åskådliggöra maktförhållanden och privilegier i samhället och få alla att inse sin egen position i förhållande till dessa. Så parallellt med att JF är en vanlig arbetsplats, är JF en ovanlig arbetsplats där alla på lika villkor respekteras i

sitt sökande efter att nå JF: s vision. I den bemärkelsen är alla deltagare. JF är en plats för vänligt bemötande, men inte en kravlös plats. Personalen på JF ställer både frågan hur den kan hjälpa till, men också hur deltagaren kan delta i arbetet med JF: s vision.

Den muntliga relationen mellan pedagog och deltagarna

Folkhögskolans särart är inte bara mötet mellan människor utan också det speciella samtal mellan människor som leder fram till nya kunskaper och insikter. För att ringa in detta speciella samtal använder forskaren Tina Kindeberg begreppet "den muntliga relationen". Den muntliga relationen mellan pedagog och deltagare ger förutsättningar för ett brett och djupt lärande som JF benämner bildning. Kindebergs tankar bygger på Aristoteles (300-talet f. kr.), som förutsatte att kunskaper i retorik var centrala för pedagogen. Aristoteles menade att fokus på den muntliga relationen mellan pedagog och deltagare borde vara viktigast i klassrummet och det som ger liv åt undervisningen och deltagarnas kunskaps-inhämtning. Aristoteles hävdade att utbildning som innehöll retorik, definierad av Kindeberg som den muntliga relationen, var central för ett samhälles utveckling och förbättring. Till skillnad från Aristoteles synsätt ansåg hans pedagog Platon att pedagogik handlade om att lära sig det redan kända. Redan så här tidigt i historien ser vi alltså en motsättning mellan en mer kollektiv och individuell syn på utbildning och mellan bildning och förmedlingspedagogik. Folkbildning lyfter både kollektivet och bildningen. Som tillägg till Kindeberg och Aristoteles lägger JF också stor vikt vid den muntliga relationen mellan olika deltagare, som det kunskapande samtalet. Skolans roll är att ge förutsättningarna för mötet deltagare - olika som lika - emellan.

Samtalet i klassrummet

På JF utgår vi från att det finns olikheter i tankesätt, livserfarenheter och värderingar när vi får en ny grupp. För att dessa olikheter ska kunna mötas på ett konstruktivt sätt krävs förståelse, gemenskap och sammanhållning. Vi strävar efter att låta praktik föregå teori. Detta för att undvika ett onödigt fokus på olikheter i tankesätt. Samtalet strävar efter att uppnå förståelse för olikheter. Förståelse är viktigare än att övertyga andra om sin egen åsikts förträfflighet. Genom handling sammansvetsas gruppen och därefter finns bättre förutsättningar för kvalitativa samtal. Vi utgår ifrån att åsikter och ståndpunkter är något som kan förändras och utvecklas i mötet med andra. Därför definierar/identifierar vi inte en människa endast utifrån vilka åsikter den säger sig ha vid ett specifikt tillfälle.

Samtalet mellan deltagare är viktigt, även om framtidsvisionen nedan fokuserar pedagogens roll i förhållande till andra deltagare.

Pedagogisk grundsyn - kortversionen

Pedagogen på JF har ett samhällsförbättrande uppdrag. Pedagogen har ett uppdrag att utveckla medborgarnas lärande och personlighet. Som stöd till deltagarens lärande använder pedagog sin egen personlighet och dialogen.

Undervisningen hos oss kännetecknas av den muntliga relationen mellan pedagog och deltagare, samt mellan deltagare och deltagare. Den muntliga relationen i undervisningen är den viktigaste pedagogiska metoden. Pedagogen arbetar med att organisera den muntliga relationen genom att - utöver förmedla - också sondera och kommentera. Pedagogens kunskaper, färdigheter och personlighet leder, visar och skapar bildningen. I bästa fall ger läranderesultatet - förutom kunskaper - en känsla av mening, trovärdighet och tillit. Pedagogen har ett ämnes-, aktivitets-, relations- och resultatansvar. Deltagarens ansvar är att delta aktivt.

Pedagogen på JF strävar efter att vara förebild - genom sin egen pågående bildningsresa. Pedagogens bildningsintresse är relationellt, moraliskt och politiskt. Hen strävar efter både klokskap, visdom och vältalighet/gestaltning. Pedagogens kunskapsbas finns därför inom såväl vetenskap, politik, reflektion som i berättandet och andra konstnärliga uttrycksformer. Pedagogen på JF är engagerad i frågor som rör feminism, mångfald och klimat.

Kännetecknande för undervisningen i klassrummen på JF är sammanfattningsvis:

- samarbeten; i klassrummet och mellan kurserna
- att den muntliga relationen i undervisningen är den viktigaste pedagogiska metoden
- att teori varvas med praktik; studiebesök är vanliga.
- att digitala verktyg varvas med analoga
- att kunskap alltid placeras in i ett sammanhang
- delaktighet och ansvar
- tematiska studier/ett ämnesövergripande fokus
- källkritik
- lusten att hitta konstruktiva lösningar på svåra problem
- möjligheter att testa olika arbets- och examinationsformer
- förekomsten av berättelsen och andra konstnärliga uttrycksformer
- fokus på kursdeltagarens drivkraft, lust att lära, kreativitet och välmående

C. Mål och Strategier

Vad JF ska uppnå inom fem år – och hur ska det gå till

Nedan visas målen för JF: s femårsplan och olika övergripande strategier för att uppnå dem. JF: s olika arbetsgrupper tar - utifrån målen och strategierna - varje år fram nästkommande års handlingsplaner, som svarar ännu konkretare på frågan hur. När handlingsplanerna är formulerade läggs de sist i dokumentet. JF:s arbetsgrupper består av

- Föreningen (styrelse)
- Hela personalen (Kommunikationsgrupp, Evenemangsgrupp, Hälsogrupp och Biblioteksgrupp)
- Servicegruppen (Kök, Vaktmästeri och städ samt Administration)
- Pedagoggruppen
- Behörighetsgivande kurser (Allmän kurs 1-3, AK sas, AK nvb och SMF)
- Profilkurser (Hälsa, Journalistik, Skriv, Konst, Kooperation, RG aktiv, Odling)
- Deltagarna (Deltagarrådet)

Mål och strategier (femårig verksamhetsplan)

1. Mötesplats (Jakobsbergs gård)	
Platsen JF inspirerar till samhällsförbättring.	<ul style="list-style-type: none"> • Lyfta fram både gårdens och folkhögskolans omedelbara kvaliteter
JF sprider kunskap om gårdens och folkhögskolans historia.	<ul style="list-style-type: none"> • Formulera ett informationspaket för besökare • Stärka samarbetet med Järfälla hembygdsföreningen
JF odlar varsamt parken med antikvarisk hänsyn och biologisk mångfald.	<ul style="list-style-type: none"> • Starta kursverksamhet kring odling • Återinföra djur i parken? • Äska pengar till växthus • Utredda ängens och dammens framtida användning • Implementera Parkens skötselplan i Drift- och underhållsplan
JF är en kraft i lokalsamhället.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla samarbetet i Järfälla med kommunen, civilsamhället, arbetsförmedlingen och företag • Inbjuda aktivt till lokaler, kök och kurser.
JF är en del av Stockholmsregionen.	<ul style="list-style-type: none"> • Delta aktivt i det regionala folkbildningsarbetet tillsammans med SLB, RIO och studieförbunden.
JF använder sig av gårdens utomhusmiljö.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla parken som en plats för rekreation och utomhuspedagogik

2. Demokrati (makro- och mikroperspektivet)

Personal och deltagare på JF tycker att demokrati och politik är viktigt.

- Ta del och pröva olika modeller för demokrati och delaktighet i undervisningen och på möten.
- Arbeta aktivt för att få kontakt med nya sociala rörelser
- Sprida aktivt en positiv bild av engagemang, demokrati och politik

JF stärker den feministiska profilen och mångfalden.

- Prioritera mångfald vid nyrekrytering av personal
- Genomlys hela verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv
- Lägga extra tonvikt på feministiska och normkritiska perspektiv i undervisningen.
- Hitta nya metoder att öka mångfalden på profilkurserna.
- Fortbilda i jämställdhet

JF står upp för demokrati och de mänskliga rättigheterna.

- Arbeta med mänskliga fri- och rättigheter i klassrummen.
- Uppmärksamma samhällets klasskillnader i undervisningen.
- Samordna strategier för att på ett professionellt sätt möta människor med olika värderingar och åsikter.

På JF samarbetar kurserna med varandra.

- Utveckla och värna gemensamma former som Britas Café
- Hitta minst ett moment per kurs som innebär samarbete med deltagare från andra kurser

3. Hållbarhet (för klimat och människa)

På JF arbetar vi med Agenda 2030.

- Välja ut de viktigaste av Agenda 2030-målen målen för JF, och vilka som passar respektive arbetsgrupp

JF fokuserar klimatet och är en klimativänlig organisation.

- Göra en miljö- och energibesiktning av skolan.
- Köpa in solceller
- Skriva en handlingsplan för minskad negativ klimatpåverkan

JF: s kök är klimativänligt.

- Skapa en egen kryddträdgård
- Utveckla livmedelsinköpen

JF praktiserar tillitsbaserat medarbetarskap.	<ul style="list-style-type: none"> • Fortbilda personalen genom dag med Tillitsverket
Både i och utanför klassrummet eftersträvar JF solidaritet, som nås genom medkänsla och tillit.	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektera och fortbilda personalen kring hur begreppen hänger ihop
JF är en motkraft till konkurrens- och prestationssamhället.	<ul style="list-style-type: none"> • Ge plats åt stresshantering i skolvardagen. • Lyfta misslyckandets och övningens välsignelse
JF fokuserar Kooperation, alternativt företagande och ekonomisk rättvisa.	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta samarbeta om kurser med Coompanion • Samarbeta mellan JF:s profilkurser och Coompanion med flera.
JF lyfter hälsans betydelse för det demokratiska samhället.	<ul style="list-style-type: none"> • Fortbilda personalen om folkhälsa • Systematisera hälsoarbetet på Allmän kurs • Fokusera arbetsmiljön • Ge utrymme för hälsoaktiviteter i skolvardagen • Aktivera kroppen, handen och reflektionen i undervisningen
4. Kultur (de estetiska uttrycksformerna)	
JF lyfter kulturens betydelse för det demokratiska samhället.	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulera till kulturella uttryck på JF. • Använda kultur, skapande uttryck och berättelser i all undervisning • Stärka skrivandets roll på JF
JF utvecklar nya utbildningar inom kultur.	<ul style="list-style-type: none"> • Bygga ut ljudstudion i Södra flygeln. • Utveckla kursen Allmän kurs-musikproduktion • Hitta fler kurssamarbeten mellan Skriv, Journalistik och Konst
JF systematiserar de kulturella profilutbildningarna.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla en struktur för att ha kvar kontakten med deltagarna efter JF • Kartlägga vad deltagarna gör efter JF
JF använder sig av bildningsbegreppet i vardagen	<ul style="list-style-type: none"> • Lämna utrymme för att alla mål inte på förhand slås fast i undervisningen • Utveckla pedagogernas retoriska kunnande. • Formulera vilka uttryck folkbildningen tar i all undervisning • Utveckla det kollegiala lärandet

D. Vad Jakobsbergs folkhögskola ska uppnå 2020 – och hur ska det gå till (JF-gruppernas verksamhetsplaner)

Exempel på arbetslag

Arbetslag:	Styrelsen
Vad?	Hur?

Arbetslag:	Deltagarråd
Vad?	Hur?

Arbetslag:	Pedagoggruppen
Vad?	Hur?

Arbetslag:	Allmän kurs 1-3
Vad?	Hur?

Arbetslag:	Köket
Vad?	Hur?

Arbetslag:	Skriv
Vad?	Hur?